

NEMZETI VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG

JEGYZŐKÖNYV A NEMZETI VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG 2017. MÁRCIUS 21-I ÜLÉSÉRŐL

Az ülés helyszíne: Nemzeti Választási Iroda székháza (1054 Budapest, Alkotmány u. 3.)

Az ülés ideje: 2017. március 21. 15:00 óra

Jelen vannak: Prof. Dr. Patyi András elnök
Dr. Bozsóki Éva elnökhelyettes
Dr. Boda Pál
Dr. Fábián Adrián
Dr. Rádi Péter
Dr. Sasvári Róbert
Dr. Tóta Áronné

Dr. Bodolai László
Dr. Borbély Andrea
Dr. Litresits András
Dr. Lovas András
Dr. Sárhegyi Zoltán László

Dr. Pálffy Ilona NVI elnök
Kovács Péter NVI elnökhelyettes
Dr. Szegedi Krisztián NVI főosztályvezető
az NVI munkatársai

Dr. Patyi András NVB elnök: Köszönti a Nemzeti Választási Bizottság ülésén megjelenteket. Külön köszönti a Nemzeti Választási Iroda elnökét és elnökhelyettesét. Megállapítja, hogy a Bizottság 12 taggal határozatképes és az ülést megnyitja. Ismerteti a meghívóban szereplő napirendi pontot, majd szavazásra bocsátja annak elfogadását.

Szavazás

A Bizottság 4. számú jegyzőkönyvi döntése:

Megállapítja, hogy a Bizottság 12 igen egyhangú szavazattal megállapítja az alábbi napirendet:

- I. Országos népszavazási kezdeményezések elbírálása

I. Országos népszavazási kezdeményezések elbírálása

1. Gál József magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Szegedi Krisztián NVI főosztályvezető: Valamennyi napirendre vett kérdést ugyanaz a magánszemély nyújtotta be március 2-án. Az első kérdés:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy a jelenleg üzemelő atomerőművi blokkok kapacitásánál nagyobb összesített áramtermelő kapacitással Magyarországon atomerőművek ne legyenek üzembe helyezhetőek?”

Szervező csatolta a NAIH regisztrációs határozatát, illetve a 20 és 30 közötti támogató aláírást a választópolgárok részéről. Valamennyi adat megfelelt a népszavazásról, valamint a választási eljárásról szóló törvényben foglalt formai követelményeknek.

Dr. Patyi András NVB elnök: Javasolja, hogy a Nemzeti Választási Bizottság az *„Egyetért-e Ön azzal, hogy a jelenleg üzemelő atomerőművi blokkok kapacitásánál nagyobb összesített áramtermelő kapacitással Magyarországon atomerőművek ne legyenek üzembe helyezhetőek?”* népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését tagadja meg. Köztudott, hogy Magyarországon Pakson üzemel az egyetlen atomerőmű, melynek a blokkjai a hazai villamos energia kb. felét termelik meg. Az atomerőműnek 4 blokkja van, 2009-től 500 megawatt teljesítménnyel üzemelnek, az erőmű összteljesítménye 2000 megawatt. Magyarország Kormánya és az Oroszországi Föderáció Kormánya a nukleáris energia békés célú felhasználása terén folytatandó együttműködésről nemzetközi egyezményt kötött, melyet a belső jogba a 2014. évi II. törvény iktatott be. Az együttműködés tárgyát az Egyezmény 1. cikke határozza meg. Ennek 1-3. pontja szerint a felek együttműködnek a Paksi Atomerőmű teljesítményének fenntartásában és fejlesztésében -, mely utóbbiba beleértendő két új, az 5-6. blokk tervezése, megépítése, üzembe helyezése és üzemben kívül helyezése - valamint amennyiben az atomerőmű teljesítményének fenntartása és fejlesztése érdekében esetleg szükségessé válik, további blokkok tervezésében, megépítésében, üzembe helyezésében és üzemben kívül helyezésében állapodtak meg

a felek. A két új blokkot blokkonként legalább 1000 MW beépített kapacitással tervezik abból a célból, hogy kiváltsák a jövőben leállításra kerülő 1-4. blokkokat. A kérdés jelen megfogalmazásában több értelmezési lehetőséget is felvet, melyek közül az egyik lehetséges alternatíva szerint arra irányul, hogy a Paksi Atomerőmű jelenleg üzemelő négy blokkjának összteljesítményénél további blokkok nagyobb összteljesítménnyel ne legyenek üzembe helyezhetőek. Figyelembe véve és elfogadva azt, hogy a Pakson létesítendő két új blokk összteljesítménye a tervek szerint 2400 MW lesz, ez értelemszerűen meghaladja a Paksi Atomerőmű jelenleg üzemelő négy blokkjának összteljesítményét. Vagyis a kérdés e szempont szerinti értelmezése alapján a két új blokk nem lenne üzembe helyezhető. Ebben az esetben viszont a kezdeményezésben tartott érvényes és eredményes népszavazás olyan döntés meghozatalát eredményezné, melynek végrehajtásával az egyezményt módosítani kellene, vagy adott esetben hatályon kívül helyezni. A kérdésben tartott érvényes és eredményes népszavazással hozott döntés közvetlen akadályát jelentené az egyezményben rögzített új blokkok üzembe helyezésének. A kérdés nemzetközi szerződésben foglalt kötelezettséget érint. Az egyezmény rögzíti, hogy az erőmű tervezését, kivitelezését az orosz fél fogja végezni, így nemcsak a magyar, hanem az orosz fél részére megállapított kötelezettségek teljesítését is akadályozná a népszavazás. Azonos egyezmény tekintetében a Kúria Knk.IV.37.178/2014/3. számú végzésében rögzítette, hogy „az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés d) pontja a nemzetközi szerződésben részes valamelyik fél vonatkozásában fennálló kötelezettségként értelmezhető; nemzetközi szerződés pedig aligha képzelhető el akként, hogy csak az egyik félre ró kötelezettséget”. Mindezek alapján egyértelműen megállapítható, hogy a kérdésben tartandó népszavazás nemzetközi szerződésben foglalt kötelezettséget érint. A választópolgári egyértelműség egy összetett követelményrendszer leíró fogalom, melynek tekintetében rögzíteni kell, hogy a kérdéssel szemben alapvető követelmény, hogy az világos és kizárólag egyféleképpen értelmezhető legyen, feleljen meg a magyar nyelv nyelvtani szabályainak, a választópolgárok jól értsék, lássák át a kérdés jelentőségét, lényegét, hogy tudatosan és átgondoltan tudják leadott szavazataikkal a jogaikat gyakorolni. Amennyiben a népszavazási kérdés pontosan nem értelmezhető, akkor a népszavazáshoz való jog tudatos döntés hiányában csak formálisan érvényesülhet. A Kúria hangsúlyozta, hogy nem tekinthető legitimnek az a népszavazás, amelyen a választópolgár nem tudja pontosan, hogy miről szavaz. A jogalkotói egyértelműség tekintetében az Országgyűlésnek pontosan tudnia kell, hogy terheli-e jogalkotói kötelezettség, és ha igen, milyen jogalkotásra köteles. A Kúria számos végzésében megerősítette, hogy a jogalkotói egyértelműség a választópolgári egyértelműséggel azonos szinten érvényesül. A megfogalmazott kérdés számos értelmezési lehetőséget foglal magában. Nem derül ki, hogy egy jelenleg üzemelő blokk kapacitását, vagy a jelenlegi teljes kapacitás összevetését kéri egy jövőbeli atomerőmű kapacitásával, azaz a kérdés alapján nem világos, hogy a jelenleg 500 MW teljesítménnyel üzemelő

1-4. blokk valamelyikének kapacitását kellene összevetni az 5-6. blokkal, vagy az összes, azaz a 2000 MW-t kellene viszonyítani az új blokkok tervezett kapacitásához. A kapacitás fogalom is értelmezésre szorul. A kapacitás fogalma alatt értendő a teljesítőképesség, illetve a villamos energiáról szóló törvényben definiált erőművi névleges teljesítőképesség, vagy a blokkok ténylegesen igénybe vehető teljesítőképessége, esetleg a blokkok nettó villamosenergia-termelésének értéke. Magyarországon jelenleg egy atomerőmű működik és nincs szó új atomerőmű létesítéséről. Mivel az atomerőmű és az atomerőművi blokk fogalmak egymásnak nem megfeleltethetők, így a kérdésben szereplő kitétel, mely az atomerőművi blokk kapacitását kívánja összevetni az atomerőmű kapacitásával, nem teljesen egyértelműen értelmezhető. Ezek a szempontok a következő négy kérdésben szintén érintettek.

Dr. Bodolai László NVB tag: Vannak olyan jogi vélemények, melyek szerint ez az egyezmény nem tekinthető nemzetközi szerződésnek, ugyanis nem a nemzetközi jog szerint kötötték és nem a nemzetközi jog szerint kell eljárni, ezért kéri, hogy ezt a kérdést fontolja meg a Bizottság. Álláspontja szerint a feltett kérdés egyértelmű, ezért a határozat elfogadását nem támogatja. Álláspontját fenntartja a további 4 kérdés vonatkozásában is.

Dr. Litresits András NVB tag: Egyetért azzal, hogy a kérdések nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségeket érintenek. A magyar-országi kormány között létrejött megállapodást a magyar jogrendszerbe beiktató törvény 1. §-a részletezi a két új blokk tervezését, megépítését, kapacitását. Idéz az Elnök által hivatkozott kúriai végzésből, melyben a nemzetközi szerződésből eredő tiltott tárgykört hívta fel a Kúria, ezért nem osztja Bodolai tagtársa véleményét. Az egyértelműségben felhívott problémákkal nem ért egyet. Véleménye szerint az atomerőművek, vagy atomerőművi blokkok kifejezés azonos és egyértelmű.

Dr. Rádi Péter NVB tag: A Kúria hivatkozott végzése kötelezi a Bizottságot. A Tagtársa által hivatkozott szakvélemény a 2005. évi L. törvény hivatkozása figyelembevételével készült, mely a nemzetközi szerződés fogalmára is ad iránymutatást.

Dr. Patyi András NVB elnök: A 2014-ben kelt kúriai végzés kimondta, hogy „Magyarország Kormánya és az Oroszországi Föderáció Kormánya a nukleáris energia békés célú felhasználása terén folytatandó együttműködésről nemzetközi egyezményt kötött, ezt a Tv.-ben a belső jogba iktatta.” A Bizottságot jogi kérdésekben jogi tények, jogszabályok értelmezése köti, és jogi alapon vitatják meg a kérdéseket. További hozzászólás nincs, szavazásra bocsátja a határozattervezet elfogadását.

Szavazás

Megállapítja, hogy a Bizottság 10 igen, 2 nem szavazattal az *„Egyetért-e Ön azzal, hogy a jelenleg üzemelő atomerőművi blokkok kapacitásánál nagyobb összesített áramtermelő kapacitással Magyarországon atomerőművek ne legyenek üzembe helyezhetőek?”* népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

2. Gál József magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Szegedi Krisztián NVI főosztályvezető: A kezdeményező második kérdése:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy a jelenleg üzemelő paksi atomerőművi blokkok leállítását követően Magyarországon atomerőműben ne termeljenek áramot?”

Az Iroda formai kifogást a vizsgálat elvégzésekor nem talált, rendelkezésre állt a megfelelő számú támogató aláírás, valamint a NAIH határozata.

Dr. Patyi András NVB elnök: Javasolja, hogy a Bizottság a népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését tagadja meg. A kérdésben foglalt döntés nemzetközi egyezményben foglalt kötelezettségeket érintene, hiszen az egyezménynek az a célja, hogy a Paksi Atomerőmű teljesítményének fenntartásában és fejlesztésében a felek együttműködnek. A kérdés ennek végrehajtását tenné lehetetlenné. A kérdés arról szól, hogy a jelenleg üzemelő blokkok leállítását követően Magyarországon atomerőműben ne termeljenek áramot. A kérdésben használt „leállítását” fogalom jelentéstartalma nem egyértelmű. Az atomerőművek működéséről külön törvény, illetve ennek végrehajtására kiadott Kormányrendelet rendelkezik, rögzítve az atomerőmű működésének minden mozzanatát.

Az atomerőművi blokk leállítása megtörténhet az üzemidő lejártával, nagyjavítás céljából, vagy ha üzemelési engedélyét visszavonják. A kérdésből nem egyértelmű, hogy milyen leállásra gondol a szervező. A blokkok különböző időpontban kerültek üzembe helyezésre. A négy blokk négy különböző időpontban 30 éves időtartamra rendelkezik üzemelési engedéllyel. A lejáratot követően megtörtént a blokkok üzemidejének meghosszabbítása 20 éves időtartamra, tehát a blokkok 2036. december 31-ig rendelkeznek működési engedéllyel különböző időpontokban. Nem egyértelmű és egyforma az az időpont, amikor a blokkok üzemelése az üzemidő végén lejárna. A népszavazáson hozandó döntés a törvényben előírt 3 év kötőerőhöz képest közel két évtized múlva kötelezné az Országgyűlést. Ebben az időpontban az Országgyűlést már nem kötelezi a népszavazáson hozott döntés, így a kérdés megtevesztő. A kérdés részben nemzetközi egyezményt érint, tehát tiltott tárgykör hatálya alá esik és felveti a jogalkotói és választópolgári egyértelműség problémáját is. Mindezek alapján javasolja a hitelesítés megtagadását.

Dr. Litresits András NVB tag: Ebben a tervezetben sem osztja az egyértelműség problémáját, a nemzetközi egyezménybe való ütközés ugyanakkor fennáll. Ahogy az előző kérdésnél, itt sem támogatja a javaslatot, mivel az tartalmazza az egyértelműségre vonatkozó problémát.

Dr. Fábián Adrián NVB tag: A rendelkező résszel egyetért és támogatja, hogy nemzetközi szerződésbe ütközik a kérdés. Az egyértelműség ebben az esetben fennáll, de inkább arra lát alátámasztást a tervezetben, hogy a kérdés nem átgondolt.

Dr. Patyi András NVB elnök: További hozzászólás nincs, szavazásra bocsátja a határozattervezet elfogadását.

Szavazás

Megállapítja, hogy a Bizottság 10 igen, 2 nem szavazattal AZ *„Egyetért-e Ön azzal, hogy a jelenleg üzemelő paksi atomerőművi blokkok leállítását követően Magyarországon atomerőműben ne termeljenek áramot?”* népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

3. Gál József magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Szegedi Krisztián NVI főosztályvezető: A szervező által benyújtott harmadik kérdés:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy az Országgyűlés alkotson törvényt, amely 2035. január 1-jétől előírja az atomerőművi áramtermelő kapacitások teljes egészének megújuló energiaforrásokkal történő kiváltását?”

Az Iroda a rendelkezésére álló 5 napon belül a kezdeményezést ellenőrizte, mely minden szempontból megfelelt a formai követelményeknek.

Dr. Patyi András NVB elnök: Javasolja, hogy a népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését a Bizottság tagadja meg. A kérdés nem felel meg az Nsztv. 9. §-ában rögzített egyértelműségi követelményeknek. A kérdés 2035. január 31-ét követő időszakra szeretné meghatározni a nukleáris energia és a megújuló energiaforrások viszonyát oly módon, hogy az előbbi teljes mértékig az utóbbival helyettesíti. Az Nsztv. 31. § (2) bekezdése kimondja, hogy a népszavazáson hozott döntés az Országgyűlésre a népszavazás napjától – ha a népszavazás törvényalkotási kötelezettséget keletkeztet, a törvény kihirdetésétől – számított 3 évig kötelező. A népszavazási kérdéssel érintett időszakban az országos népszavazás eredménye már nem kötné az Országgyűlést. A kérdéssel elérhető eredmény és a választópolgári

szándék nem áll összhangban egymással, ezért a kérdés megtévesztő jellegű. A Kúria rámutatott továbbá, hogy nem lehet egyértelmű az a kérdés, amelynek teljes körű érdemi következményeit a választópolgár nem láthatja át, mert az olyan jártasságot igényel, amellyel az adott szakterületen mélyebb ismeretekkel bíró szakemberek rendelkeznek. Közismert tény, hogy Magyarországon az atomerőmű által termelt áram aránya magas, egyes időszakokban eléri az 50%-ot is. Az, hogy ilyen részarányú áramtermelési kapacitás kiváltható-e teljes egészében megújuló energiaforrásokkal, rendelkezésre áll-e kellő gazdasági kapacitás, olyan kérdések, melyek ismerete a választópolgári döntés meghozatalához nem állnak rendelkezésre. Mindezekre tekintettel indítványozza, hogy a Bizottság a kérdést ne hitelesítse.

Dr. Litresits András NVB tag: Ténykérdés a népszavazás kötőereje, de nem osztja a szaktudás szükségességének felvetését. Senki nincs jelenleg abban a helyzetben, hogy megítélje, hogy 20 év múlva milyen energiaforrások lehetnek.

Dr. Rádi Péter NVB tag: A tervezettel egyetért. Felveti a rendeltetésszerű joggyakorlás kérdését, a 3 éves kötőerővel kapcsolatban ismerteti a Kúria erre vonatkozó végzésében foglaltakat: „Ha a hitelesítésre bocsátott kérdés nyomán a népszavazás a szavazásra ösztönző szándék szerinti célt nem képes elérni, azaz a választópolgári véleménynyilvánításnak nincs, nem lehet valós eredménye, akkor nem tekinthető úgy, hogy rendeltetésének megfelelően használják a népszavazás jogintézményét.” Ezzel elejét vennék azoknak a kezdeményezéseknek, melyek a távoli jövőre kívánnak az Országgyűlésnek teendőket adni. Tegyék nyilvánvalóvá, hogy a jelenlegi alkotmányos helyzetben ilyen kérdések feltevésének nincs helye és az ilyen kérdés nem rendeltetésszerű joggyakorlás a jelenleg hatályos jogszabályok alapján.

Dr. Patyi András NVB elnök: A népszavazás intézménye az Alaptörvényben másodlagos, kiegészíti a közvetett hatalomgyakorlást, és a Kúria ennek kapcsán mutatott rá arra, hogy a kérdések nem irányulhatnak arra, hogy ez a kiegészítő jellegű hatalomgyakorlási forma megelőzze az elsődleges, képviseleti hatalomgyakorlási formát.

Dr. Fábrián Adrián NVB tag: Nem biztos, hogy azzal a kellő szakértelemmel, ami szükséges erre a kérdésre adandó válaszhoz, a választópolgár rendelkezik, de ezt senki nem várja el. Ez nem is lehet elutasítási indok. Egyetért abban, hogy ma Magyarországon nem lehet stratégiai döntést hozni, hogy mi lesz 20-30 év múlva, de semmi nem tiltja. A törvényalkotót valóban nem köti, hogy mi lesz 2035-ben, akkor sem, ha érvényes és eredményes lesz a népszavazás. Javasolja, hogy a nemzetközi egyezményre is utaljanak a határozatukban.

Dr. Patyi András NVB elnök: A kérdésben jelzett időpontban két atomerőművi blokk még működni fog és a megkötött nemzetközi egyezmény arra irányul, hogy az erőművi kapacitás fenntartása, fejlesztése történjen meg. A kérdés alapján le kell állítani a két működő blokkot, tehát valóban van összefüggés a nemzetközi egyezménnyel.

Dr. Borbély Andrea NVB tag: Erre szeretne volna felhívni a figyelmet. A nemzetközi szerződés érintettsége fennáll, mivel 2036. december 31-ig van üzemeltetési engedély. Rádi Péter által felvetettek reagálva közli, hogy a beadványozó felkészült volt, amikor a 2035. január 1-i időpontot jelölte meg a megszüntetésre. Semmiképp nem követhető nyomon a rendeltetésellenes jogalkalmazás. Egyetért Fábrián Adrián által elmondottakkal, hogy semmi nem tiltja, hogy a szervező a jövőre nézve gondolkodjon.

Dr. Patyi András NVB elnök: Az, hogy olyan népszavazási kérdést hitelesítsen a Bizottság, mely 3 évnél későbbi időpontra kötelezné az Országgyűlést, a választópolgárok felé megtevesztő. Véleménye szerint ez a kérdés az Nsztv. szerint nem megengedhető. A szakértelem kérdésével kapcsolatban nem elvárt a választópolgártól a szakértelem, a Bizottság szempontjából az a fontos, hogy a kérdés megértéséhez, az abban hozandó döntés következményeinek a felméréséhez rendelkezik-e a választópolgár a kellő ismerettel. Ezt a bírói joggyakorlat rögzíti.

Dr. Sasvári Róbert NVB tag: Érthető, ha a beadványozó egy következő évtől kéri a kötelezést, költségvetési kérdéseknél látható ez főként, de itt a beadványozó nem vette figyelembe a kötőerőt, ezért egyetért a határozattervezettel. Korábban már volt hasonló tárgyú kérdés elutasítva nemzetközi szerződésbe ütközés miatt. Egy-egy kérdéskörben nem a népszavazás kieszközlése a cél, hanem egy politikai vélemény elmondása. Jogértelmezés kérdése, hogy rendeltetésszerű-e az a joggyakorlás, hogy 3 évvel később ugyanazon, tiltott tárgykörbe tartozó kérdésekkel találkozunk.

Dr. Borbély Andrea NVB tag: Továbbra is fenntartja, hogy a kérdés nem üti meg azt a mértéket, mely felvetné a rendeltetészerű joggyakorlás sérelmét. Vannak országgyűlési határozatok, melyek 2036-os időpontot állapítanak meg, ehhez képest a 2035 utáni időszakra vonatkozó kérdés szerinti igény nem légből kapott. A rendeltetésellenes joggyakorlásra semmiféle bizonyíték nincs. Nem merült fel olyan körülmény, hogy a beadványozónak bármiféle politikai szándéka lett volna azon túlmenően hogy népszavazási kezdeményezést nyújtson be.

Dr. Rádi Péter NVB tag: A szervező és az Országgyűlés is gondolkozhat előre. A Bizottságnak a népszavazás intézményét kell vizsgálnia. Kéri tagtársait, gondolkodjanak el azon, hogy a Kúria által megfogalmazott kritérium alapján képes-e

elérni a célt a kezdeményező kérdés benyújtásában megnyilvánuló szándéka, vagy sem. Véleménye szerint nem. Nem tud elérni törvényhozási kötelezettséget, így a rendeltetésszerű joggyakorlás kérdése felmerül.

Dr. Bodolai László NVB tag: A rendeltetésszerű joggyakorlás kérdése nem merülhet fel, nem az volt a célja a beadványozónak, hogy feleslegesen terhelje a Bizottságot. Jogilag csak így tudta ezt a kérdést feltenni.

Dr. Litresits András NVB tag: Kéri, legyenek következetesek. Utal a 78/2015. NVB számú határozatra, ahol a Bizottság közvetlenül Alaptörvény módosítására irányuló, egyértelműen tiltott kérdésnél nem szerepelt az indokolásban, hogy ez rendeltetésszerű joggyakorlásba ütközött volna.

Dr. Patyi András NVB elnök: További hozzászólás nincs. Az indokolásban nem szereplő két körülmény határozat részévé tétele merült fel a Bizottság tagjai részéről. Az egyik szerint megfontolandó, hogy a kérdés ütközik-e a Ve. 2. §-ában rögzített rendeltetésszerű joggyakorlás alapelvébe. A hozzászólások között elhangzott, hogy a kérdésfeltevőket valószínűleg nem ez a szándék vezette, az ismert dátumhoz igazították kérdésüket. Szavazásra bocsátja annak eldöntését, hogy a megfogalmazott kérdés a rendeltetésszerű joggyakorlás népszavazási eljárásokban is alkalmazandó alapelvébe ütközik.

Szavazás

A Bizottság 5. számú jegyzőkönyvi döntése:

Megállapítja, hogy a Bizottság 4 igen, 8 nem szavazattal úgy dönt, hogy a kérdés megfogalmazása és benyújtása kapcsán nem ütközik a rendeltetésszerű joggyakorlás alapelvébe.

Dr. Patyi András NVB elnök: Szavazásra bocsátja annak eldöntését, hogy a kérdésben foglalt döntés érinti-e az említett egyezményben foglalt nemzetközi kötelezettségek végrehajtását, ezáltal ütközik-e tiltott tárgykörbe.

Szavazás

A Bizottság 6. számú jegyzőkönyvi döntése:

Megállapítja, hogy a Bizottság 8 igen, 4 nem szavazattal úgy dönt, hogy a kérdésben foglaltak nemzetközi szerződésből eredő kötelezettséget érintenek és ezzel kiegészíti határozata indokolás részét.

Dr. Patyi András NVB elnök: Szavazásra bocsátja a határozattervezet elfogadását a kiegészített indokolással.

Szavazás

Megállapítja, hogy a Bizottság 10 igen, 2 nem szavazattal az „Egyetért-e Ön azzal, hogy az Országgyűlés alkotson törvényt, amely 2035. január 1-jétől előírja az

atomerőművi áramtermelő kapacitások teljes egészének megújuló energiaforrásokkal történő kiváltását?” népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

4. Gál József magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Szegedi Krisztián NVI főosztályvezető: A szervező által március 2-án benyújtott negyedik kérdés:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy az Országgyűlés alkosson törvényt, amely 2035. január 1-jétől megtiltja az atomerőműben történő áramtermelést?”

A formai vizsgálatot az Iroda elvégezte és a beadvány megfelelt a jogszabályban foglalt követelményeknek.

Dr. Patyi András NVB elnök: Javasolja, hogy a népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését a Bizottság tagadja meg. Az indokolás utal arra, hogy a 2035. január 1-jétől hatályba lépő tilalom messze túl van a népszavazáson hozott döntés kötőerején. A kérdés így azt a megtévesztő látszatot kelti, hogy a választópolgár a döntésével kötelező érvényű határozatot tud hozni az Országgyűlésre nézve. A Kúria több döntésében elvi élel rögzítette, hogy nem tekinthető legitimnek az a népszavazás, amelyben a választópolgár nem tudja pontosan, hogy miről szavaz. Kiemelkedő jelentőséggel bír, hogy nem lehet pontosan tudni, hogy a választópolgár miről szavaz, mert nem látható a döntés következménye. Az ország villamosenergia-ellátásának közel felét biztosító energiatermelés megszüntetését célozza a kérdés, de a választópolgárok számára nem válik világossá az, hogy az atomerőmű általi energiatermelés más energiaforrással való helyettesítése hogyan történik. Ezért a kérdés következményei előre nem láthatók. Felveti, hogy a kérdés érinti az atomenergiáról szóló törvényt. Nem egyértelmű, hogy 2035. január 1-je után már egyáltalán nem lehet atomerőműveket létesíteni, vagy azokban áramot nem lehet termelni, de más tevékenységre továbbra is fenntarthatók. Mindezek alapján javasolja, hogy a kérdés hitelesítését a Bizottság tagadja meg.

Dr. Litresits András NVB tag: Továbbra sem osztja az egyértelműség kérdéskörét, úgy gondolja, világos és egyszerű a kérdés. Azt felróni a kérdésnek, hogy a választópolgárok számára nem világos, hogy milyen energiával fognak áramot termelni, nem mérlegelési szempont. A három éves szabály miatt nem lehet belőle népszavazás a véleménye szerint, de egyértelmű a kérdés.

Dr. Bozsóki Éva NVB elnökhelyettes: Javasolja, a Bizottság egészítse ki határozatát a tiltott tárgykörre vonatkozó törvényi kitételrel, mert a kérdés nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségbe ütközik, hasonlóan az előző kérdéshez.

Dr. Fábrián Adrián NVB tag: Nem ért egyet az indokolással az előző kérdésnél elmondott indokok alapján.

Dr. Patyi András NVB elnök: További hozzászólás nincs. Szavazásra bocsátja annak eldöntését, hogy a kérdésben tartandó népszavazás érint-e nemzetközi egyezményből fakadó kötelezettséget.

Szavazás

A Bizottság 7. számú jegyzőkönyvi döntése:

Megállapítja, hogy a Bizottság 7 igen, 5 nem szavazattal úgy dönt, hogy a kérdés nemzetközi egyezményből fakadó kötelezettséget érint.

Dr. Patyi András NVB elnök: Szavazásra bocsátja a kiegészített határozati javaslat elfogadását.

Szavazás

Megállapítja, hogy a Bizottság 9 igen, 3 nem szavazattal az *„Egyetért-e Ön azzal, hogy az Országgyűlés alkotson törvényt, amely 2035. január 1-jétől megtiltja az atomerőműben történő áramtermelést?”* népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

5. Gál József magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Szegedi Krisztián NVI főosztályvezető: A magánszemély kezdeményező március 2-án benyújtott ötödik kérdése:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy a Országgyűlés kötelezze a Kormányt a Magyarország Kormánya és az Oroszországi Föderáció Kormánya közötti nukleáris energia békés célú felhasználása terén folytatandó együttműködésről szóló Egyezmény megszüntetésének kezdeményezésére?”

Az Iroda elvégezte a formai vizsgálatot, a regisztráció és a támogató aláírások rendben voltak.

Dr. Patyi András NVB elnök: Javasolja, hogy a népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését a Bizottság tagadja meg. A javasolt kérdés látszólag az Országgyűlés döntésének kikényszerítésére irányul, de valójában a Kormány meghatározott jogi

aktusának a kiadását szeretné kikényszeríteni, tehát nem az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdésről van szó. A kérdés nemzetközi szerződésből eredő kötelezettséget érint és megfogalmazása felveti az egyértelműség problémáját. A javasolt kérdés arra irányul, hogy az Országgyűlés kötelezze a Kormányt egy meghatározott nemzetközi jognyilatkozat kiadására. A Kormány a végrehajtó hatalom általános szerve. A hatalommegosztás rendszeréből és ennek az Alaptörvényben megjelölt tételes szabályaiból következik, hogy az Országgyűlés akármire a Kormányt nem utasíthatja. Az Országgyűlés alkothat jogokat, melyben a Kormány számára meghatározhat feladatokat, de egy meglévő kormányhatáskör gyakorlására az Országgyűlés a Kormányt nem utasíthatja. A vonatkozó nemzetközi egyezmény egyik szerződő fele a Magyar Kormány. Tehát a kezdeményezés ellentétes az alaptörvény 8. cikk (2) bekezdésében foglalt előírással. A Kúria hangsúlyozta, hogy egy nemzetközi szerződésbe való belépés és az abból való kilépésre vonatkozó szabályok nem azonosak és ez indokolja a két kérdésben való népszavazás lehetőségének eltérő szabályozását. Belépésről lehet népszavazást tartani, kilépésről nem lehet, mert az már a nemzetközi szerződésből fakadó kötelezettségeket érinti. Sérül a választópolgári és jogalkotói egyértelműség, mert a kérdésben szereplő „Egyezmény megszüntetésére” kifejezés használata nem pontos, adott esetben megtévesztő, mert nem dönthető el, hogy a szervező a felmondást kívánja kikényszeríteni, vagy a felek közös akaratán múló megszüntetésének a kezdeményezésére irányul. Mindezek alapján javasolja, hogy a Bizottság a kérdést ne hitelesítse.

Dr. Litresits András NVB tag: A tervezet azon részét, miszerint ez nem országgyűlési hatáskör, nem osztja, mivel az egyezmény egy törvénnyel került beiktatásra a magyar jogrendszerbe és ezt a törvényt az Országgyűlés fogadta el. A 93/2012. számú OVB határozat felülvizsgálata során hozott kúriai döntést ismerteti. Ebben utal arra a Kúria, hogy esetenként kell eldönteni, hogy az adott kérdés az Országgyűlés hatáskörébe tartozik-e.

Dr. Boda Pál NVB tag: Egyetért a határozattervezettel. Azért fogadta el az Országgyűlés, mert nemzetközi szerződést az Országgyűlésnek jóvá kell hagyni. A határozat helyesen indul ki a hatalmi ágak megosztásából. Ha az Országgyűlés eseti ügyekben a Kormányt törvényekkel utasíthatná, akkor megszűnne a Kormány felelőssége, mely alapvető alkotmányossági kérdéseket vet fel. Ez a Kormány hatáskörébe tartozó kérdés. Megfontolásra ajánlja a kérdés egyértelműsége vonatkozó részét. A szerződés megszüntetése egyértelmű jogi fogalom, nem tartja emiatt nem egyértelműnek a kérdést.

Dr. Litresits András NVB tag: Korábban az Alkotmánybíróság elvi érveléssel kimondta, hogy az Országgyűlés jogalkotási tere univerzális. Ha a Kormány minden

élethelyzetet Kormányrendeletekkel szabályoz, akkor eljutnak a diktatúráig. Az általa korábban ismertetett kúriai döntés egyértelműen kimondta, hogy esetenként mérlegelni kell. A jogszabályi hierarchia alapján az Országgyűlésből fakad a Kormány, nem fordítva.

Dr. Tóta Áronné NVB tag: Jogszabály határozza meg, hogy ki köthet nemzetközi szerződést és ezt miként kell beilleszteni a magyar jogba. Ez a törvényalkotás az Országgyűlés feladata és nemzetközi szerződéssel kapcsolatban itt az Országgyűlés hatásköre véget ér. Csak a szerződő feleken múlik az egyezmény megszüntetése.

Dr. Patyi András NVB elnök: További hozzászólás nincs. Nem azt tartalmazza a határozattervezet, hogy az Országgyűlés nem hozhat a Kormányra nézve kötelező döntést. Az Országgyűlés által megalkotott törvények a Kormányra is kötelezőek. Az szerepel benne, illetve a szóbeli indokolásban is az hangzott el, hogy adott jognyilatkozat megtételére az Országgyűlés nem utasíthatja a Kormányt. Az igaz, hogy adott ügyben az Országgyűlés és a Kormány hatásköre hol ér véget és hol kezdődik, esetről esetre kell mérlegelni. Ebben a kérdésben álláspontja szerint a törvénnyel való kihirdetés ellenére az egyezmény felmondásának a joga a magyar Kormányt illeti meg. Felvetődött, hogy az egyértelműség problémája nem áll fenn, ezért tagtársuk a határozattervezet (27)-(32) bekezdését nem tartja indokoltnak. Úgy gondolja, hogy az egyezmény egyoldalú jognyilatkozattal történő felmondásának és a közös megegyezéssel történő megszüntetésének a kérdése két külön dolog, ezért szerepe van a pontosságnak, ezért fenntartja, hogy a kérdés az egyértelműség kérdéskörében sem állja ki a próbát. Szavazásra bocsátja a határozattervezet elfogadását.

Szavazás

Megállapítja, hogy a Bizottság 10 igen, 2 nem szavazattal az *„Egyetért-e Ön azzal, hogy a Országgyűlés kötelezze a Kormányt a Magyarország Kormánya és az Oroszországi Föderáció Kormánya közötti nukleáris energia békés célú felhasználása terén folytatandó együttműködésről szóló Egyezmény megszüntetésének kezdeményezésére?”* népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

Dr. Patyi András NVB elnök: További napirendi pont nincs, az ülést bezárja.

k. m. f.

Prof. Dr. Patyi András
a Nemzeti Választási Bizottság
elnöke